

महाराष्ट्र साप्ताहिक चालू घडामोडी 17 ते 23 सप्टेंबर 2023

महाराष्ट्र सरकार नमो 11 कलमी कार्यक्रम राबवणार आहे

- पंतप्रधान मोदींच्या 73 व्या वाढदिवसाच्या स्मरणार्थ महाराष्ट्र सरकार कल्याणकारी उपाय म्हणून नमो 11-सूत्री कार्यक्रम राबवणार आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- नमो 11-सूत्री कार्यक्रम हा महाराष्ट्र सरकारने सप्टेंबर 2023 मध्ये पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या 73 व्या वाढदिवसानिमित्त जाहीर केलेल्या कल्याणकारी योजनांचा संच आहे.
- शेतकरी, महिला, तरुण आणि वंचितांसह समाजातील सर्व घटकांना लाभ मिळावा हा या कार्यक्रमाचा उद्देश आहे.

नमो 11-सूत्री कार्यक्रमात समाविष्ट केलेल्या 11 योजना आहेत:

- नमो महिला सक्षमीकरण मिशन
- नमो बांधकाम कामगार कल्याण मिशन
- नमो फार्म पॉन्ड मिशन
- नमो स्वयंपूर्ण आणि सौर ऊर्जा गाव मोहीम
- नमो गरीब आणि मागासवर्गीय सन्मान अभियान
- नमो ग्राम सचिवालय मिशन
- नमो स्मार्ट आदिवासी शाळा अभियान
- नमो दिव्यांग शक्ती अभियान
- नमो स्पोर्ट्स ग्राउंड आणि गार्डन मिशन
- नमो सिटी सुशोभीकरण प्रकल्प
- नमो तीर्थक्षेत्र आणि किल्ला संरक्षण अभियान

जलसंधारणाबाबत जनजागृती हा गणेशोत्सवाचा विषय आहे

- या पावसाळ्यात पुरेसा पाऊस न झालेल्या महाराष्ट्रातील लातूर जिल्ह्यात जलसंधारणाची जनजागृती गणेशोत्सवाच्या केंद्रस्थानी असेल.
- ही मोहीम 'जल साक्षरता अभियानाचा' एक भाग आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- जल साक्षरता अभियान (JSA) ही जलसंधारण आणि व्यवस्थापनाबाबत जनजागृती करण्यासाठी भारत सरकारने २०२२ मध्ये सुरू केलेली देशव्यापी मोहीम आहे.
- या मोहिमेचा उद्देश सर्व नागरिकांना, विशेषतः स्त्रिया आणि मुलांना पाण्याचे महत्त्व समजण्यासाठी शिक्षित आणि सक्षम करणे आणि या मौल्यवान स्रोताचे संरक्षण आणि संवर्धन करण्यासाठी कृती करणे हा आहे.

तुम्हाला माहीत आहे का?

- जलयुक्तशिवार योजना ही महाराष्ट्राची जलसंधारण मोहीम आहे

विजेच्या वापरावरील डेटा संकलनात अचूकता वाढवण्यासाठी बेस्टने नियमित विद्युत मीटर्सची जागा प्रीपेड स्मार्ट मीटरने घेतली आहे.

- बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा आणि परिवहन उपक्रम (बृहन्मुंबई इलेक्ट्रिक सप्लाय अँड ट्रान्सपोर्ट (BEST)) ही मुंबई, महाराष्ट्र, भारत येथे स्थित सार्वजनिक वाहतूक आणि वीज प्रदाता आहे.
- हे मूळतः 1873 मध्ये "बॉम्बे ट्रामवे कंपनी लिमिटेड" नावाची ट्रामवे कंपनी म्हणून स्थापित केले गेले.

महाराष्ट्र मिलेट मिशन:

- 2023 हे वर्ष 'आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक अन्नधान्य वर्ष' म्हणून साजरे केले जात आहे.
- हा एक सर्वसमावेशक मुद्दा आहे ज्यामध्ये पौष्टिक तृणधान्यांचे पौष्टिक मूल्य ते त्यांची लागवड आणि वापर या सर्व बाबींचा समावेश आहे.
- या अंकात कृषी, पोषण आणि सार्वजनिक आरोग्य यासह विविध क्षेत्रातील तज्ञांच्या लेखांचा समावेश आहे.

तुम्हाला माहीत आहे का:

ज्वारीच्या उत्पादनात महाराष्ट्र आघाडीवर आहे.

नाशिक जिल्हा कांदा व्यापारी संघ कांदा लिलावात सहभागी होणार नाही

- नाशिक जिल्हा कांदा व्यापारी असोसिएशनने कांदा लिलावात सहभागी न होण्याचा निर्णय केंद्र सरकारच्या व्यापारात उतरविल्याने कांदा लिलावात सहभागी न होण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.
- नाफेड आणि नॅशनल कन्झ्युमर्स कोऑपरेटिव्ह युनियन (NCCF) मार्फत खरेदी केलेला कांदा देशांतर्गत बाजारपेठेत पाठवला जातो, व्यापाऱ्यांचा माल परदेशात विकला जात नाही.
- 40 टक्के करामुळे निर्यात मंदावली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- नॅशनल अॅग्रिकल्चरल कोऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन ऑफ इंडिया (NAFED) ही भारतातील सर्वोच्च सहकारी विपणन संस्था आहे.
- 1958 मध्ये कृषी उत्पादनांच्या सहकारी विपणनाला प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि शेतकऱ्यांना चांगला परतावा देण्याच्या उद्देशाने याची स्थापना करण्यात आली.
- NAFED ही सदस्य-आधारित संस्था आहे, तिचे सदस्य राज्य सहकारी पणन महासंघ, राष्ट्रीय सहकारी महासंघ आणि प्राथमिक सहकारी पणन संस्था आहेत.

New Launch
Bilingual

Maharashtra
Test Mate

MPSC | Saral Seva |
Talathi & Others

600+ Total Tests

"कॉमन क्रेन" पक्ष्यांची तस्करी

- महाराष्ट्र प्रदेशात "कॉमन क्रेन" पक्ष्यांची तस्करी वाढत आहे.
- पश्चिम बंगालमधून मुंबई शहरात आणल्या जाणाऱ्या या पक्ष्यांची तस्करी आंतरराष्ट्रीय स्तरावर होत असल्याचे उघड झाले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 'कॉमन क्रेन' हा वन्यजीव संरक्षण कायदा, 1972 च्या अनुसूची I अंतर्गत संरक्षित पक्षी आहे.
- सामान्य क्रेन (ग्रस ग्रस) हा गुड्डे कुटुंबातील एक मोठा, लांब पाय असलेला वार्डिंग पक्षी आहे.
- डेमोइसेल क्रेन (ग्रस व्हर्जो) आणि सायबेरियन क्रेन (ल्युको जेरॅनस ल्युकोजेरॅनस) याशिवाय युरोपमध्ये सामान्यतः आढळणारी ही एकमेव क्रेन आहे जी केवळ खंडाच्या पूर्वेकडील भागात नियमित असते.
- IUCN रेड लिस्टची स्थिती: लिस्ट कन्सर्न.
- सामान्य क्रेन मध्यम आकाराच्या क्रेन असतात ज्यांचे वजन 3-6 किलो असते.

महाराष्ट्रात दुष्काळी परिस्थिती

- तेरा जिल्हांत दुष्काळसदृश स्थिती; नगर, सांगली, सातारा, जालना, बीडमध्ये तीव्र टंचाई.
- राज्यातील 36 जिल्हांपैकी 13 जिल्हांमध्ये दुष्काळसदृश परिस्थिती निर्माण झाली आहे.
- भारतीय हवामान खात्यानुसार, राज्यात 1 जून ते 18 सप्टेंबर या कालावधीत सरासरीपेक्षा नऊ टक्के कमी पाऊस झाला आहे.

याचे प्रमुख कारण - अल-निनो घटना.**एल-निनो बदल:**

- एल निनो म्हणजे मध्य-पूर्व इकेटोरियल पॅसिफिकमधील समुद्राच्या पाण्याचे तापमानवाढ जे दर काही वर्षांनी होते.
- एल निनो दरम्यान, विषुववृत्तीय पॅसिफिकमध्ये पृष्ठभागाचे तापमान वाढते आणि व्यापार वारे - विषुववृत्ताजवळ वाहणारे पूर्व-पश्चिम वारे - कमजोर होतात.
- साधारणपणे, पूर्वेकडील व्यापारी वारे अमेरिकेकडून आशियाकडे वाहतात.
- एल निनोमुळे, ते पश्चिम पॅसिफिकमधून अमेरिकेकडे कोमट पाणी आणून पश्चिमेकडील प्रदेशात बदलतात आणि दिशा बदलतात.
- हे दर 3-6 वर्षांनी होते आणि सुमारे 9-12 महिने टिकते.
- यामुळे दुष्काळ, पूर आणि तापमानात बदल होऊ शकतात.
- यामुळे सरासरीपेक्षा कमी पाऊस पडू शकतो, ज्यामुळे भारताच्या कृषी क्षेत्रावर परिणाम होतो.

भारतीय हवामान विभाग

- भारतीय हवामान विभाग (IMD) ही भारताची राष्ट्रीय हवामान सेवा आहे.
- हे भूविज्ञान मंत्रालयाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली आहे.
- IMD चे मुख्यालय नवी दिल्ली येथे आहे

IMD हवामानविषयक सेवांची विस्तृत श्रेणी प्रदान करते, यासह:

1. सामान्य लोकांसाठी हवामानाचा अंदाज, विमान वाहतूक, सागरी आणि इतर क्षेत्रे
2. हवामान निरीक्षण आणि संशोधन
3. मान्सूनचा अंदाज
4. तीव्र हवामान चेतावणी आणि सल्ले
5. कृषी हवामान सेवा
6. पर्यावरण निरीक्षण

मराठा कोटा पॅनल

- मराठा समाजाला कुणबी म्हणून मान्यता देण्याची आणि त्यांना ओबीसी प्रमाणपत्र देण्याची मागणी पूर्ण करण्यासाठी निवृत्त न्यायमूर्ती संदीप शिंदे यांच्या नेतृत्वाखालील पॅनलला मदत करण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारने 20 सदस्यांची टीम तयार केली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- या टीममध्ये उपसचिव आणि अवर सचिव दर्जाच्या अधिकाऱ्यांचा समावेश आहे. उपसचिव (गृह) विजय पोवार, अवर सचिव (वित्त) रसिक खडसे आणि अवर सचिव (नागरी पुरवठा) पूजा मानकर यांचा या टीममध्ये आहेत.
- राज्याने एक ठराव जारी करून संघाला काम करण्यासाठी एक महिन्याची मुदत दिली आहे.
- दिलेले काम पूर्ण होईपर्यंत कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती असते.

अलिप्ततावादी चळवळ

- पंडित नेहरूंनी 1954 मध्ये कोलंबो येथील भाषणात अलिप्ततावाद हा शब्द पहिल्यांदा वापरला होता.
- आंतरराष्ट्रीय क्षेत्रात लष्करी आणि दुष्काळीच्या राजकारणापासून दूर राहणे म्हणजे अलिप्ततावाद. अलिप्तपणाचा अर्थ 'होकारामक तटस्थता' म्हणून केला जाऊ शकतो

मुख्य मुद्दे:

- अलिप्ततावादी चळवळ ही एक राजकीय चळवळ आहे जी राज्य किंवा राष्ट्रकडून प्रदेश काढून घेण्याचा पुरस्कार करते.
- वांशिक राष्ट्रवाद, धार्मिक मतभेद किंवा आर्थिक तक्रारी यांसारख्या विविध कारणांमुळे अलिप्ततावादी चळवळी प्रेरित होऊ शकतात.

वातमीतील व्यक्ती: रजनीश सेठ (MPSC चे नवीन अध्यक्ष)

- राज्याचे विद्यमान पोलीस महासंचालक रजनीश सेठ यांची राज्य लोकसेवा आयोगाच्या (MPSC) अध्यक्षपदी नियुक्ती होण्याची शक्यता आहे.

ऐतिहासिक (श्री गणपती) चांदीचे नाणे

- गणपती बाप्पाचे मोठ्या उत्साहात स्वागत होत असताना 'श्री गणपती' कोरलेल्या चांदीच्या नाण्याची आठवण इतिहासकारांना करून दिली जाते.
- हे अत्यंत दुर्मिळ नाणे मराठा साम्राज्याचे आहे.
- 1759 ते 1806 हा मुघल सम्राट शाह आलम (दुसरा) याचा काळ होता.
- इतिहास अभ्यासक अशोक ठाकूर यांच्या मते हे नाणे मिरज संस्थानच्या पटवर्धन या मराठा शासकाने तयार केले होते.

जगभरात बांबूबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी दरवर्षी 18 सप्टेंबर रोजी जागतिक बांबू दिन साजरा केल्या जातो.

- मेळघाटातील महिलांनी लिहिलेली यशोगाथा बांबू 'चित्री' अर्थव्यवस्थेला कशी मदत करते हे दर्शवते.
- गेल्या काही वर्षांत महत्त्वाची नैसर्गिक संपत्ती म्हणून विकसित होत असलेल्या बांबूने मेळघाटातील चित्री गावाच्या अर्थव्यवस्थेचा कायापालट करायला सुरुवात केली आहे.
- बांबूच्या विविध उत्पादनांच्या निर्मितीतून येथील महिलांच्या हातात पैसा येऊ लागला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- चित्री हे मेळघाटातील धारणी तालुक्यातील जेमतेम 70 घरांचे आणि 462 लोकसंख्येचे गाव आहे.
- या गावात भिल्ल, कोरकू, गोंड, गवळी समाजाची बहुसंख्य लोकसंख्या आहे. शेती, कामगार आणि पशुधन व्यवस्थापन हे उत्पन्नाचे प्रमुख स्रोत आहेत.
- या संपूर्ण बांबू केंद्राने या गावातील 23 घरातील 60 लोकांना बांबूपासून विविध वस्तू बनविण्याचे प्रशिक्षण दिले.

महाराष्ट्रातील 30% सोयाबीन बुरशीने नष्ट केले

- तज्ज्ञांच्या मते, हवामानातील बदल आणि बुरशीमुळे 30 टक्के सोयाबीन नष्ट झाले.
- तापमानात अचानक वाढ झाल्याने सोयाबीनवर बुरशीचे आक्रमण झाले.
- पिके पिवळी पडली असून सुकू लागली आहेत.
- सुमारे 30 टक्के सोयाबीन बुरशीमुळे नष्ट झाले.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हा बुरशीजन्य रोग शंभर वर्षांत प्रथमच दिसून येत असल्याचे तज्ज्ञ सांगत आहेत.
- वर्धा जिल्ह्यात बुरशीचा प्रादुर्भाव वाढला आहे.
- सोयाबीनवर सध्या मेलीबग, व्हाईटप्लाय, कॅमल वार्म, लीफहॉपर, तंबाखूची पाने खाणारी अळी, कटवर्म आणि यलो मोजेक रोगाचा प्रादुर्भाव होत आहे.

मराठवाड्यातील पाणीटंचाई कमी करण्याचा प्रयत्न

- मराठवाड्यातील पाणीटंचाई दूर करण्यासाठी सरकारने उचलले मोठे पाऊल; थेट कोकणातून पाणी आणण्याचा प्रयत्न
- मराठवाड्यातील पाणीटंचाई दूर करण्यासाठी शिंदे-फडणवीस सरकारने अलीकडेच काही जलसंपदा प्रकल्पांना मंजुरी दिली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- उत्तर कोकणातील पाणी मराठवाड्यात आणण्याचे प्रयत्न सुरू आहेत.
- त्यानुसार उत्तर कोकण नदी खोऱ्यातील एकूण 22.9 टीएमसी पाणी प्रवाह वळण योजनेद्वारे गोदावरी खोऱ्यात वळविणे आणि **उपसा नदी जोडणी/ वळविण्याच्या योजना** प्राधान्याने हाती घेतल्या जातील.
- यासाठी एकूण 14,040 कोटी रुपयांचा निधी दिला जाणार आहे.

फ्लो डायव्हर्जन स्कीम

- फ्लो डायव्हर्जन स्कीम हे जल व्यवस्थापन प्रकल्प आहे जो एका नदीच्या खोऱ्यातील पाणी दुसऱ्या नदीत वळवतो.
- हे विविध कारणांसाठी केले जाऊ शकते, जसे की शुष्क प्रदेशांना सिंचनासाठी पाणी देणे, जलविद्युत निर्माण करणे किंवा पाण्याची गुणवत्ता सुधारणे.
- फ्लो डायव्हर्जन योजना जटिल आणि तयार करण्यासाठी खर्चिक असू शकतात आणि त्यांचा पर्यावरणावर देखील महत्त्वपूर्ण परिणाम होऊ शकतो.
- उदाहरणार्थ, एका नदीच्या खोऱ्यातून पाणी वळवल्याने त्या खोऱ्यातील पाण्याचा प्रवाह कमी होऊ शकतो, ज्यामुळे डाउनस्ट्रीम इकोसिस्टमला हानी पोहोचू शकते.

उपसा नदी जोडणी/ डायव्हर्जन योजना

- उपसा नदी ही कृष्णा नदीची उपनदी आहे. ती भारतातील तेलंगणा राज्यातून वाहते.
- उपसा नदी जोडणी/ वळवण्याच्या योजना या प्रस्तावित प्रकल्पांची मालिका आहे जी उपसा नदीचे पाणी कृष्णा नदीच्या खोऱ्यात वळवतील.
- पाणी टंचाईचा सामना करत असलेल्या कृष्णा नदीच्या खोऱ्यात अतिरिक्त पाणी उपलब्ध करून देणे हे उपसा नदी जोडणी/ वळवण्याच्या योजनांचे उद्दिष्ट आहे.
- या योजनांमुळे जलविद्युतही निर्माण होईल आणि कृष्णा नदीच्या खोऱ्यातील पाण्याची गुणवत्ता सुधारेल.

बेस्ट उपक्रमाने बेस्टच्या ताफ्यात शेवटची नॉन-एसी डबल डेकर बस जतन करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

- बृहन्मुंबई इलेक्ट्रिक सप्लाय अँड ट्रान्सपोर्ट अँडरटेकिंग (BEST) ही एक सार्वजनिक वाहतूक कंपनी आहे जी मुंबई, भारत येथे बस चालवते.
- बेस्ट उपक्रम हा बेस्ट बस सेवेची गुणवत्ता आणि कार्यक्षमता सुधारण्यासाठी 2016 मध्ये महाराष्ट्र सरकारने सुरू केलेला एक कार्यक्रम आहे.

तुम्हाला माहीत आहे का?

- मुंबईकरांच्या आठवणींचा एक भाग म्हणून शेवटची नॉन एसी बस संग्रहालयात ठेवण्यात येणार आहे.

BILINGUAL

MAHARASHTRA

PRIME

TEST PACK

300+ TOTAL TESTS

डेक्कन ओडिसी 2.0'

- डेक्कन ओडिसी 2.0' कोकणासह दिल्लीपर्यंत धावेल.
- महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाने (MTDC) 'डेक्कन ओडिसी 2.0' ची चाचणी घेतली.
- छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस ते पनवेल दरम्यान या ट्रेनची चाचणी घेण्यात आली आहे.

डेक्कन ओडिसी बद्दल

- ही देशातील आलिशान गाड्यांपैकी एक आहे.
- पर्यटनाला चालना देण्यासाठी महाराष्ट्र सरकार आणि भारतीय रेल्वे यांच्या संयुक्त विद्यमाने 2005 मध्ये ही पहिल्यांदा सुरू करण्यात आली.
- ही एमटीडीसीद्वारे नियंत्रित केली जाते.
- ही आलिशान ट्रेन महाराष्ट्रातील पर्यटन स्थळांचा समावेश करते आणि प्रवाशांना राज्याच्या समृद्ध सांस्कृतिक वारशाची झलक मिळवून देते.

'लोकमत टाइम्स'ला सुवर्ण पुरस्कार

- 'लोकमत टाइम्स'ला वृत्तपत्र श्रेणीतील 'कारण स्थानिक समस्या अधिक महत्त्वाच्या' या उपक्रमासाठी हा पुरस्कार देण्यात आला.
- 'एशियन कस्टमर एंगेजमेंट फोरम अँड अवॉर्ड्स' (ACEF) च्या अंतर्गत हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला आहे.
- हा बहुआयामी उपक्रम गांधी जयंतीच्या दिवशी लोकमत टाइम्सच्या रीलॉन्च आवृत्तीचा भाग बनला आहे.
- "आम्ही कुठेही राहिलो, स्थानिक समस्या आपल्यावर परिणाम करतात आणि आपल्या हृदयाला स्पर्श करतात" हे या उपक्रमाचे ब्रीदवाक्य आहे.

लता मंगेशकर यांच्या नावाने आंतरराष्ट्रीय विद्यापीठ

- विजयसिंहराजे पटवर्धन यांनी विद्यापीठ उभारण्यासाठी द्यायची जागा निश्चित केली आहे.

मुख्य तथ्ये:

- लता मंगेशकर यांच्या नावाने आंतरराष्ट्रीय संगीत विद्यालय स्थापन करण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे.
- महाराष्ट्रातील सांगली जिल्ह्यात आंतरराष्ट्रीय विद्यापीठ स्थापन करण्यात येणार आहे.
- गणपती पंचायतीच्या माध्यमातून आवश्यक जागा उपलब्ध करून दिली जाईल.

महाराष्ट्र सरकारने उसाच्या निर्यातीवर बंदी घातल्याने शेतकऱ्यांवर दुष्काळाबरोबरच दुहेरी संकट आले आहे.

- या पावसाळ्यात अपेक्षित पावसाअभावी राज्याच्या साखर पट्ट्यावर परिणाम झाला.
- पावसाअभावी उत्पन्न व उत्पादनावर परिणाम झाला
- या परिस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र सरकारने इतर राज्यातील कारखान्यांना ऊस आयात करण्यास बंदी घालणारी अधिसूचना लागू केली.
- सरकारच्या कोणत्याही निर्यात धोरणाचा शेतकऱ्यांच्या मोबदल्यावर परिणाम होणार नाही.

ऊस दराबाबत

- ऊस हे एक उष्णकटिबंधीय पीक आहे जे उष्णकटिबंधीय आणि उपोष्णकटिबंधीय भागात घेतले जाते.
- उसाच्या पिकाला एमएसपीएवजी एफपीआर (वाजवी आणि मोबदला किंमत) दिली जाते.
- ऊस पिकाची किंमत पंतप्रधानांच्या अध्यक्षतेखालील अर्थशास्त्रावरील कॅबिनेट समिती ठरवते.

जागतिक पर्यटन केंद्र, पुणे

- पुणे जिल्ह्यातील मावळ तालुक्यातील कुसवली पठार हे जागतिक पर्यटन केंद्र बनण्याची घोषणा नुकतीच महाराष्ट्राच्या उपमुख्यमंत्र्यांनी केली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- जागतिक पर्यटन केंद्र (WTC) हे एक शहर किंवा प्रदेश आहे जे आंतरराष्ट्रीय पर्यटकांसाठी एक प्रमुख स्थान आहे.
- डब्ल्यूटीसी सामान्यतः त्यांच्या समृद्ध सांस्कृतिक वारसा, नैसर्गिक आकर्षणे आणि चांगल्या विकसित पायाभूत सुविधांद्वारे वैशिष्ट्यीकृत आहे.
- ते विविध पर्यटन उत्पादने आणि सेवा देतात.
- जागतिक पर्यटन उद्योगात आणि रोजगार निर्मितीमध्ये WTCs महत्त्वाची भूमिका बजावतात.
- ते दरवर्षी लाखो पर्यटकांना आकर्षित करतात आणि अब्जावधी डॉलर्सची कमाई करतात.

यवतमाळमधील नंदादीप फाउंडेशन

- यवतमाळमधील नंदादीप फाउंडेशन मनोरुग्णांसाठी उपचार आणि समुपदेशन आणि स्वयंरोजगार-लघु उद्योग केंद्र असे उपक्रम सुरू करणार आहे !

मुख्य मुद्दे नंदादीप फाउंडेशन बद्दल

- ही एक ना-नफा संस्था आहे जी यवतमाळ, महाराष्ट्रातील बेघर मानसिक आजारी लोकांना मदत करण्यासाठी कार्य करते.
- त्याची स्थापना 2015 मध्ये संदिप आणि नंदिनी शिंदे यांनी केली होती, ज्यांना मानसिक आजाराच्या त्यांच्या स्वतःच्या अनुभवांनी प्रेरित केले होते.
- नंदादीप फाउंडेशन मानसिकदृष्ट्या आजारी असलेल्या लोकांना विविध सेवा पुरवते

तुम्हाला माहित आहे का?

- हे मानसिक आजारांबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी आणि मानसिक आजारी लोकांच्या सामाजिक समावेशाला प्रोत्साहन देण्यासाठी देखील कार्य करते.

ट्रेलगार्ड एआय तंत्रज्ञान

- भारतातील वाघांच्या अधिवासामध्ये मानव-वन्यजीव संघर्ष वाढत असताना, कृत्रिम बुद्धिमत्ता-आधारित कॅमेरा अलर्ट तंत्रज्ञान विकसित केले गेले आहे.

ट्रेलगार्ड एआय बद्दल

- 'ट्रेलगार्ड एआय', नॅशनल टायगर कन्झर्व्हेशन ऑथॉरिटी ग्लोबल टायगर फोरम, एनजीओ रिझोल्व्ह आणि क्लेमसन विद्यापीठ यांनी विकसित केले आहे.

- ट्रेलगार्ड एआय ही कॅमेरा-आधारित वन्यजीव निरीक्षण प्रणाली आहे जी प्राणी शोधण्यासाठी आणि ओळखण्यासाठी कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) वापरते.
- शिकारी आणि इतर धोक्यांपासून वन्यप्राण्यांचे संरक्षण करण्यासाठी रेंजर्स आणि संरक्षकांना मदत करण्यासाठी हे डिझाइन केलेले आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

एमएसटीआरआयपी हा वाघांसाठीचा प्रकल्प आहे.

एपीएमसी

- कृषी उत्पन्न बाजार समित्या (APMCs) ही भारतातील राज्य सरकारांनी कृषी उत्पादनांच्या विपणनाचे नियमन करण्यासाठी स्थापन केलेली वैधानिक संस्था आहेत.
- त्यांची स्थापना कृषी उत्पन्न पणन समिती अधिनियम, 1964 अंतर्गत करण्यात आली.
- एपीएमसी शेतकऱ्यांच्या हिताचे रक्षण करून त्यांना त्यांच्या उत्पादनाला वाजवी किंमत मिळतील याची खात्री करून देण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावतात.
- ते बाजारपेठेत कृषी उत्पादनांच्या पुरवठ्याचे नियमन करण्यासाठी आणि मध्यस्थांकडून शेतकऱ्यांचे शोषण रोखण्यासाठी मदत करतात.

महाराष्ट्रात स्क्रब टायफसचे रुग्ण आढळले आहेत

- औरंगाबाद, जालना आणि बुलढाणा या तीन जिल्ह्यांमध्ये प्रकरणे नोंदवली गेली आहेत.
- भारतातील अनेक राज्ये या आजाराच्या प्रादुर्भावाशी झुंज देत आहेत,
- महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक आरोग्य विभागाने सर्व जिल्ह्यांना पाळत ठेवण्यासाठी सतर्क केले आहे.

स्क्रब टायफस

- स्क्रब टायफस हा माइट्सपासून होणारा रिकेट्सियल रोग आहे जो ओरिएंटिया सुल्सुगामुशी या बॅक्टेरियामुळे होतो.
- हे आशिया, आफ्रिका आणि दक्षिण अमेरिकेतील उष्णकटिबंधीय आणि उपोष्णकटिबंधीय प्रदेशात आढळते.
- स्क्रब टायफस संक्रमित चिगर्स (लार्वा माइट्स) च्या चाव्याव्दारे मानवांमध्ये पसरतो.
- चिगर्स त्वचेला जोडतात आणि रक्त खातात, जीवाणू रक्तप्रवाहात टोचतात.
- बॅक्टेरिया नंतर लिम्फ नोड्समध्ये गुणाकार करतात आणि शरीराच्या इतर भागांमध्ये पसरतात

लक्षणे:

- स्क्रब टायफसची लक्षणे सामान्यतः संक्रमित चिगर चावल्यानंतर 5-14 दिवसांनी विकसित होतात.

लक्षणांमध्ये हे समाविष्ट आहे:

- ❖ ताप
- ❖ डोकेदुखी
- ❖ स्नायू दुखणे
- ❖ पुरळ उठणे

पंतप्रधान आत्मा निर्भर स्वस्थ भारत योजना

- 'पंतप्रधान आत्मनिर्भर स्वस्थ भारत योजना' (PMASBY) योजना 1 फेब्रुवारी, 2021 रोजी जाहीर करण्यात आली, सहा वर्षांमध्ये (आर्थिक वर्ष 25-26 पर्यंत) सुमारे रु.64,180 कोटी खर्च केला गेला.
- हे राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाव्यतिरिक्त असेल.

आर्थिक वर्ष 25-26 पर्यंत या योजनेतर्गत मुख्य हस्तक्षेप हे आहेत:

- 10 हाय फोकस राज्यांमध्ये 17,788 ग्रामीण आरोग्य आणि निरोगीपणा केंद्रांसाठी सहाय्य
- सर्व राज्यांमध्ये 11,024 शहरी आरोग्य आणि कल्याण केंद्रे स्थापन करणे.
- सर्व जिल्ह्यांमध्ये एकात्मिक सार्वजनिक आरोग्य प्रयोगशाळा आणि 11 हाय फोकस राज्यांमध्ये 3382 ब्लॉक सार्वजनिक आरोग्य युनिट्सची स्थापना;
- 602 जिल्हे आणि 12 केंद्रीय संस्थांमध्ये क्रिटिकल केअर हॉस्पिटल ब्लॉक्सची स्थापना;
- नॅशनल सेंटर फॉर डिजीज कंट्रोल (NCDC), त्याच्या 5 प्रादेशिक शाखा आणि 20 मेट्रोपॉलिटन हेल्थ सर्व्हिलन्स युनिटचे बळकटीकरण;
- सर्व सार्वजनिक आरोग्य प्रयोगशाळा जोडण्यासाठी एकात्मिक आरोग्य माहिती पोर्टलचा सर्व राज्ये/केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये विस्तार;
- 17 नवीन सार्वजनिक आरोग्य युनिट्सचे कार्यान्वित करणे आणि 32 विमानतळ, 11 बंदरे आणि 7 लँड-क्रॉसिंग्स येथे 33 विद्यमान सार्वजनिक आरोग्य युनिट्सचे बळकटीकरण;
- 15 हेल्थ इमर्जन्सी ऑपरेशन सेंटर आणि 2 फिरती रुग्णालये उभारणे; आणि
- वन हेल्थसाठी राष्ट्रीय संस्था, WHO दक्षिण पूर्व आशिया क्षेत्रासाठी एक प्रादेशिक संशोधन व्यासपीठ, 9 जैव-सुरक्षा स्तर III प्रयोगशाळा आणि 4 प्रादेशिक राष्ट्रीय विषाणूशास्त्र संस्थांची स्थापना.

TEST SERIES

MARATHI & ENGLISH

NAGAR PARISHAD
BHARTI 2023

महाराष्ट्र नगरपरिषद
भरती

10 Full Length Tests

TEST SERIES
MARATHI & ENGLISH

महाराष्ट्र राज्य
उत्पादन शुल्क भरती 2023
जवान, लघुलेखक आणि
लघुटंकलेखक

07 Full Length Tests

TEST SERIES
MARATHI

महाराष्ट्र
KRUSHI VIBHAG 2023
लघुटंकलेखक व लघुलेखक भरती

07 Full Length Tests

TEST SERIES
MARATHI

महाराष्ट्र
KRUSHI VIBHAG 2023
वरिष्ठ लिपिक आणि
सहाय्यक अधीक्षक भरती

07 Full Length Tests

Adda247

**Maharashtra
ka mahapack**

Live classes, Test series
Recorded videos, E-books

MPSC (राज्यसेवा) MPSC (संयुक्त) महाराष्ट्र पोलीस
तलाठी, वनरक्षक, कृषी विभाग महानगर पालिका नगर
परिषद, जिल्हा परिषद, SSC & ALL OTHER STATE
EXAM

Adda247

**Saral Seva
MAHAPACK**

महाराष्ट्र पोलीस, तलाठी, वनरक्षक, कृषी विभाग,
महानगरपालिका, नगरपरिषद, जिल्हा परिषद
& All Other State Exam

Live classes, Test Series,
Recorded Videos, E-Books

MARATHI

महानगरपालिका भरती 2023

विजयपथ

NON - Technical (Paper 1 & Paper 2)
COMPLETE SELECTION BATCH
बृहन्मुंबई / पनवेल / नाशिक

Recorded Classes

adda247

A

MPSC महापॅक

राज्यसेवा पूर्व संयुक्त गट ब / क
पूर्व मुख्य परीक्षांकरीता उपयुक्त

आता तयारी झाली एकदम सोपी !